

поведінку; психологічний розвиток як основа стабільної психіки; патріотизм, який мотивує до внеску в суспільні справи; і милосердя, що культивує здатність до співчуття і допомоги іншим.

У такий спосіб, основними соціально-психологічними чинниками волонтерської діяльності є цілісне комплексне поєднання мотивації, емоційного стану особистості волонтера, усвідомлення й сприйняття себе частиною нації й суспільства та, зокрема, особистісне становлення і розвиток волонтерів.

Список використаних джерел

1. Вайнілович Н. А. Чинники формування мотивації людини до здійснення волонтерської діяльності. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Політологія. Соціологія. Право. 2012. № 2. С. 53-59.

2. Коломієць Л. І., Глизова А. Ю., Узвенчук В. С. Психологічні особливості мотивації волонтерської діяльності. *Психологічний часопис*. 2017. № 5 (9). С. 79-90.

3. Лях Т. Л. МОТИВАЦІЯ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. Вип. № 22 (257), Ч. VIII, 2012. С. 84-91

4. Панькова О. В., Касперович О. Ю., Іщенко О. В. Розвиток волонтерської діяльності в Україні як прояв активізації соціальних ресурсів громадянського суспільства: специфіка, проблеми та перспективи. *Український соціум*. Вип. 2. 2016. С. 25-40.

ВОЛОНТЕРСЬКА РОБОТА З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ ПІД ЧАС ВОЄННИХ ДІЙ

Козлова Д. О., Школа О. М.

У сучасному світі, особливо в умовах війни, волонтерська діяльність стає все більш важливою. Вона не лише забезпечує необхідну підтримку для постраждалих, але й сприяє розвитку соціальної активності молоді [1; 23]. Рухова активність є невід'ємною частиною здорового способу життя і має особливе значення для учнівської молоді, адже вона формує основи фізичного та психологічного здоров'я.

Актуальність теми полягає в тому, що в умовах воєнного часу молодь стикається з новими викликами, які вимагають не лише моральної підтримки, а й фізичної активності. Волонтерська діяльність може стати потужним інструментом для підвищення рухової активності, оскільки вона включає в себе різноманітні фізичні завдання, що потребують залучення учасників [1; 2].

Вибір теми зумовлений низкою факторів, що стосуються сучасних соціально-економічних і психологічних умов, в яких перебуває молодь в

Україні. Ситуація в країні потребує від молоді активної участі у волонтерських ініціативах, що забезпечують підтримку військових, медичних установ та цивільного населення. В умовах війни волонтерство стає не лише моральним обов'язком, але й можливістю для молоді проявити свою активність і соціальну відповідальність.

Водночас відзначається загальна тенденція до зниження рухової активності серед молоді, особливо в умовах пандемії COVID-19 та військових дій. Наукові дослідження [1; 4] вказують на те, що нестача фізичної активності може призвести до серйозних проблем зі здоров'ям, зокрема до ожиріння, серцево-судинних захворювань та психічних розладів [3].

Дослідження, проведені багатьма вченими показують, що участь у волонтерських програмах не лише покращує соціальну активність молоді, але й сприяє розвитку лідерських якостей, комунікативних навичок та підвищує самооцінку [1-3]. Це особливо важливо в умовах, коли молодь стикається з труднощами та стресами.

Актуальність теми також підкреслюється необхідністю комплексного підходу до дослідження фізичної активності, волонтерства та психологічного здоров'я. Науковці акцентують на важливості інтеграції фізичного виховання в програми волонтерської діяльності, що дозволяє поєднати корисні фізичні навантаження з соціально значущими справами.

З огляду на вищезазначені фактори, виникає потреба в адаптації освітніх програм для учнівської молоді, які б включали елементи фізичної активності в контексті волонтерської роботи. Наукові роботи вказують на позитивний вплив організованої фізичної активності на загальний стан учнів та їхню мотивацію до участі у волонтерських ініціативах [2].

Отже, підвищення рухової активності учнівської молоді через волонтерську діяльність в умовах війни є важливим напрямком дослідження, що потребує активної уваги з боку науковців, освітян та соціальних організацій. Це дозволить не лише покращити фізичне здоров'я молоді, але й зміцнити їхню соціальну позицію та відповідальність у суспільстві.

Метою дослідження є вивчення впливу волонтерської діяльності на фізичну активність учнів, їхню мотивацію та соціальну відповідальність.

Об'єктом дослідження є учні старших класів (9-11 класи) закладів загальної середньої освіти міста Полтава.

Виклад основного матеріалу. Дослідження проводилося у кількох закладах загальних середніх освіти міста Полтава, які мають активні волонтерські програми, що дозволяє спостерігати за участю учнів у різних заходах.

У дослідженні взяли участь 100 учнів, які активно залучені до волонтерської діяльності, учасники були обрані на основі добровільної участі та наявності досвіду в волонтерських програмах.

Організація дослідження відбувалася в кілька етапів. Першим етапом (вересень-жовтень 2023 року) був підготовчий етап, на якому було визначено

цілі та завдання дослідження, розроблено інструменти збору даних, такі як анкети, запитання для інтерв'ю та фокус-груп (додаток Б). Також отримано дозволи від адміністрацій закладів освіти на проведення дослідження та залучення учнів.

Другим етапом був збір даних (листопад 2023 року - січень 2024 року). Учні заповнили анкети, в яких зазначали свій рівень рухової активності під час волонтерських заходів, типи діяльності та вплив на їхній фізичний стан.

Анкетування проводилося під час шкільних зборів або спеціально організованих сесій. Протягом кількох волонтерських заходів (наприклад, прибирання, екологічні акції, благодійні марафони) здійснювалося педагогічне спостереження за фізичною активністю учасників. Спостерігачі фіксували типи активності, рівень взаємодії та емоційний стан волонтерів. Паралельно проводилися інтерв'ю з координаторами волонтерських програм для отримання інформації про організаційні аспекти та вплив волонтерства на учнів. Також були організовані фокус-групи, в яких учні обговорювали свій досвід волонтерства та його вплив на фізичну активність.

Третім етапом (лютий – серпень 2024 року) був аналіз даних. Отримані кількісні дані з анкет оброблялися за допомогою методів математичної статистики, таких як кореляційний аналіз, що дозволяло виявити тенденції та взаємозв'язки між рівнем фізичної активності та іншими змінними. Якісні дані, отримані з інтерв'ю та фокус-груп, аналізувалися для виявлення загальних тем і патернів у відгуках учасників.

Останнім етапом (вересень – жовтень 2024 року) стала підготовка курсової роботи з результатами дослідження, включаючи висновки, рекомендації та можливі напрямки для подальшого дослідження. Результати дослідження були представлені учасникам, координаторам волонтерських програм та представникам закладів освіти для обговорення та отримання зворотного зв'язку.

Програма підвищення рухової активності учнівської молоді під час війни через волонтерську діяльність включала:

1. Організацію спортивних заходів: учні брали участь у марафонах, велогонках та інших спортивних змаганнях на підтримку армії або для збору коштів на гуманітарні потреби. Це не лише сприяло їхній фізичній активності, але й збільшувало свідомість про важливість підтримки країни.

2. Прибирання територій: молодь активно залучалася до волонтерських акцій, які передбачали прибирання територій, парків та інших громадських місць. Ця фізична активність не лише покращувала екологічний стан, а й стимулювала учнів до руху.

3. Тренування для волонтерів: деякі учні організовували тренування з фізичної підготовки для волонтерів, готуючи їх до роботи на полях. Це включало біг, йогу та інші види фізичних вправ, що допомагали підтримувати форму.

4. Логістичні акції: учні брали участь у перевезенні гуманітарної допомоги, що вимагало фізичних зусиль, зокрема підняття та перенесення вантажів. Це також зміцнювало їхню фізичну активність.

5. Спортивні майстер-класи: молодь організовувала спортивні майстер-класи для дітей та підлітків, заохочуючи їх займатися спортом. Це не лише підвищувало рухову активність учнів, але й формувало здорові звички у молодшому поколінні.

6. Волонтерські табори: участь у волонтерських таборах, де учні займалися фізичними активностями, такими як командні ігри, туризм, екстремальні види спорту, сприяла зміцненню їхнього здоров'я та соціальних зв'язків. Це демонструє, як волонтерство не лише допомогло учням підтримувати активність у важкі часи, а й сприяло зміцненню громади та розвитку лідерських якостей.

Висновки. Таким чином, організація дослідження забезпечує комплексний підхід до вивчення впливу волонтерської діяльності на фізичну активність учнів, завдяки поєднанню кількісних та якісних методів, що дозволяє отримати глибоке розуміння впливу волонтерства на різні аспекти життя молоді.

Список використаних джерел

1. Андрощук О.В. Волонтерство як соціальний феномен: історична ретроспектива та сучасний стан: магістерська робота. Київ: Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут Імені Ігоря Сікорського», 2019. 113 с.

2. Міжнародний волонтерський рух. Доступно з <https://studfiles.net/preview/5196862/page:3/>

3. Романкова Л. Волонтерська діяльність як складова формування моральних цінностей студентської молоді. *Вища освіта України*, 2015. № 4, С. 54–60.

4. Петришин Л., Кульчицький В. Волонтерська діяльність у патріотичному вихованні учнівської молоді в умовах суспільних конфліктів. 2019. С. 193-201.

ІДЕНТИЧНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ЯК ФАКТОР ВПЛИВУ НА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС

Козьменко О. І.

Актуальність проблеми. Успіх навчально-виховного процесу залежить від учителя - його ерудиції, інтелекту, володіння сучасним мисленням, обізнаності з культурними та духовними цінностями, його переконань. Ідентичність учителя впливає на процес навчання, на вибір вчителем того чи іншого педагогічного підходу, ставлення до окремих педагогічних проблем та